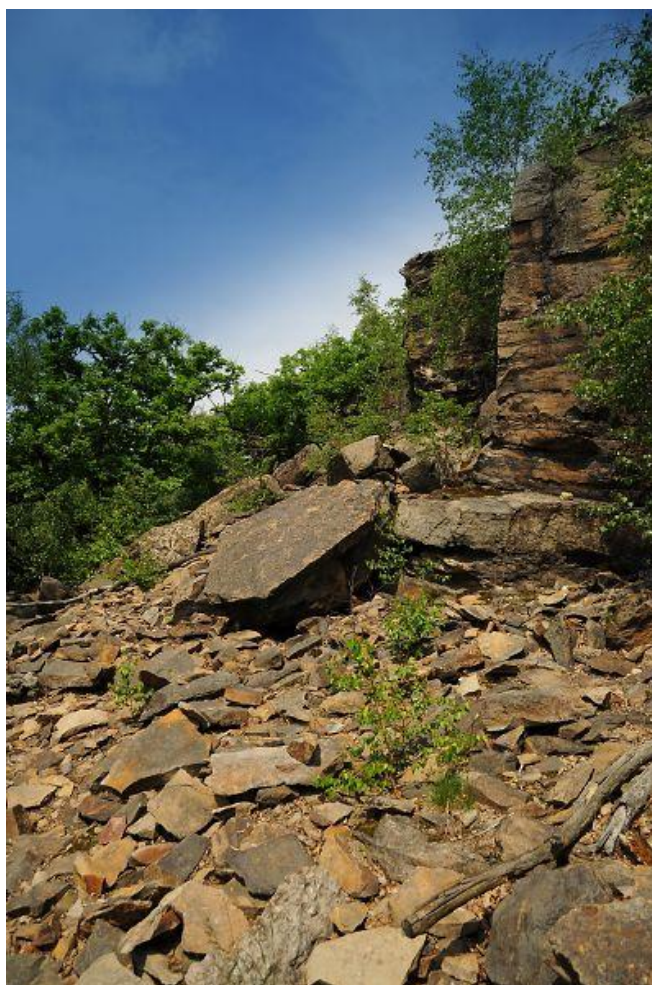

**Plán péče
o
Přírodní památku
Hradiště u Černovic**

**na období
2013 - 2022**

Mgr. Lenka Fišerová

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1004
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Hradiště u Černovic
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	usnesení
orgán, který předpis vydal:	ONV Chomutov
číslo předpisu:	4/86
datum platnosti předpisu:	17. 1. 1986
datum účinnosti předpisu:	17. 1. 1986 (?)

PP Hradiště u Černovic byla vyhlášena usnesením rady ONV 17. 1. 1986. K opětovnému vyhlášení došlo 27. 1. 2000, kdy Okresní úřad v Chomutově vydal nařízení o zřízení přírodní památky Hradiště u Černovic. K vyvěšení na úřední desce došlo 28. 1. 2000 a k sejmutí a nabytí platnosti 15. 2. 2000.

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Ústecký
okres:	Chomutov
obec s rozšířenou působností:	Chomutov.
obec s pověřeným obecním úřadem:	Chomutov
obec:	Černovice
katastrální území:	Černovice u Chomutova

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: Černovice u Chomutova (620599)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastníctví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2930		lesní pozemek		6	47542	47542
Celkem						47542

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Konfrontací posledního zřizovacího předpisu, ústředního seznamu ochrany přírody a aktuální stavu v Katastru nemovitostí se dojde k rozporu ve výměře tohoto ZCHÚ. Poslední zřizovací výnos uvádí výměru 47 738 m², stejný údaj uvádí i Ústřední seznam. Údaje se tedy liší o 192 m². Řešení rozporu se navrhuje v příslušné kapitole tohoto plánu péče.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	4,76			
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy				
zastavěné plochy a nádvoří			neplodná půda	
			ostatní způsoby využití	
plocha celkem	4,76			

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: -
chráněná krajinná oblast: -
jiný typ chráněného území: CHOPAV Krušné Hory

Natura 2000

ptačí oblast: -
evropsky významná lokalita: -

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

III. - přírodní památka

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Paleontologická a geologická lokalita na vrchu Hradiště s množstvím otisků rostlinných zbytků v třetihorních křemencích.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. útvary neživé přírody

útvary	geologická charakteristika	popis útvaru
skalní výchozy a hrany	miocénní křemencové desky o mocnosti až 10 m	pánevní sedimenty v podobě křemenců spodního miocénu. Jsou významné hojným výskytem třetihorních rostlinných zbytků, ve formě otisků, především šišek borovice a listů a větvíček různých dřevin. Strmé okraje křemencové desky v předmětném území jsou však dílem člověka. Lze zde lokalizovat desítky drobných lomů na křemenec, který byl využíván jako dlažba, k výrobě mlýnských kamenů, sloupků a obrubníků. Pod skalními stěnami se nashromáždilo množství křemencových balvanů, které zde vytvořily sutě. Místně jsou výchozy pokryty keříčkovou vegetací.
balvanitý val	volně poskládané balvany (křemence, ruly až migmatity) v pásu asi 200 m dlouhém na severním okraji	Volně uložené balvany v pásu 3-5 m širokém a 200 m dlouhém jsou pozůstatkem opevnění hradiště z doby bronzové a z 8. – 10. století. V současnosti lze sledovat střídání neporostlých ploch a ploch zarostlých keříčkovou vegetací.

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

PP Hradiště u Černovic není v překryvu s chráněným územím Natura 2000.

1.9 Cíl ochrany

Cílem ochrany je zachování geologického a paleontologického fenoménu v této části Krušných hor. Křemencové desky s tak hojným zastoupením otisků třetihorní flory se v širším okolí nevyskytují.

Nepříznivým vlivem, působícím na dochovaný stav je především činnost člověka. Těžba křemence již území neohrožuje. Přímým ohrožením lokality je však nelegální sběr otisků amatéry. Nálezy se pak stávají součástí soukromých sbírek, bez další publikace, což významně snižuje stupeň poznání lokality a uchování informací pro další generace.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Zvláště chráněné území se nachází na náhorní plošině vrchu Hradiště (594 m n.m.) (též Burberg, Bojarenmauer), na jižních svazích Krušných hor (tzv. Přísečnická hornatina), asi 1,5 km od obce Černovice. Nápadný výchoz se vypíná až 175 m nad okolní krajinu, je obtékán potoky Hutnou a Hačkou.

Náhorní plošina má rozlohu asi 300 x 100 m, je orientovaná a stoupající od jihovýchodu na severozápad, s převýšením 30 – 40 m.

PP Hradiště u Černovic je součástí území, které spadá do teplé oblasti T2. Tuto oblast charakterizuje srážkový úhrn ve vegetačním období 350 – 400 mm, v zimním období 200 – 300 mm. Počet dní se sněhovou pokrývkou kolísá mezi 40 – 50. Průměrná teplota v lednu se pohybuje mezi -2 až -3°C, v červenci mezi 18 – 19°C. Počet letních dnů je průměrně 50 – 60. Z hlediska pedologických podmínek převažují kambizemě dystrické a modální.

Fytogeograficky předmětným územím prochází hranice mezi fytogeografickými okrsky 3 – Podkrušnohorská pánev (České termofytikum) a 25a – Krušnohorské podhůří vlastní (České mezofytikum).

Pokud se týká rekonstrukční mapy potenciální vegetace, pak lze v nejbližším okolí zvláště chráněného území vylišit květnaté Violkové bučiny (*Viola reichenbachianae*-*Fagetum*).

Současná vegetace odpovídá nadmořské výšce i horninovému podloží. Na místech s vystupujícím substrátem dominuje acidofilní vegetace s převahou keříčků (*Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Calluna vulgaris*) a odpovídajících rostlin (*Veronica officinalis*, *Luzula luzuloides*). Na místech s vyšším půdním profilem a zvýšenou zásobou minerálních látek se uplatňují nenáročné druhy dubohabřin nebo květnatých bučin jako *Convallaria majalis*, *Hieracium murorum*, *Veronica chamaedrys*, *Poa nemorosa*, *Viola reichenbachiana*, *Anemone nemorosa* nebo *Maianthemum bifolium*.

Fauna PP Hradiště u Černovic a jejího okolí odpovídá běžné druhové skladbě lesních, hájových a ekotonových biotopů. Vzhledem k charakteru a podmínkám lokality je hojně zastoupeno ptactvo, které hnízdí v dutinách nebo částečně otevřeném terénu. Pozorován byl například budníček menší (*Phylloscopus collybita*), budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*), linduška lesní (*Anthus trivialis*), sýkora koňadra (*Parus major*), brhlík lesní (*Sitta europaea*), pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*), šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*) a další. Při

terénní pochůzce byl pozorován přelet ještěrba lesního (*Accipiter gentilis*). V okolí se běžně vyskytuje srnčí (*Capreolus capreolus*), mufloní (*Ovis musimon*), vzácněji jelení (*Cervus elaphus*) zvěř.

Náhorní plošina byla odedávna využívána jako hradiště. Nejstarší nálezy se datují do neolitu a eneolitu, pak do mladší doby bronzové. V 8. století byla výšina osídlena Slovy, kteří zde setrvali až do století 10.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
mravenec	<i>Formica sp.</i>	ohrožený	obecně v celé PP
otakárek fenyklový	<i>Papilio machaon</i>	ohrožený	zaletuje z nižších poloh
ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	silně ohrožený	osluněné plochy, po celém území PP
ještěrka živorodá	<i>Lacerta zootoca</i>	silně ohrožený	osluněné plochy, po celém území PP
ještěrba lesní	<i>Accipiter gentilis</i>	ohrožený	lesní porosty

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Snahy o ochranu území se datují do druhé poloviny 20. století, kdy území vešlo ve všeobecnou známost díky paleontologickým nálezům. K vyhlášení ochrany došlo poprvé v roce 1986. V roce 2000 bylo území opětovně vyhlášeno z důvodu zpřesnění účelu a cílů ochrany.

b) lesní hospodářství

Lesní porosty pokrývají plochu ZCHÚ posledních 100 let. Před tímto obdobím byly lesy vykloučeny a území bylo hospodářsky využíváno (pastviny, lomy apod.). Lokalita je lesnický neatraktivní, pro techniku obtížně přístupná, ležící v pásmu ohrožení imisemi C. Vzhledem ke skutečnosti, že jakýkoliv lesnický zásah, především těžební by nutně sebou přinesl částečné poškození předmětu ochrany, žádný zásah sem není směřován.

c) rekreace a sport

Územím přírodní památky prochází a také zde končí turistická trasa. Skalní výchozy jsou poměrně často navštěvovány, mimo jiné proto, že za příhodných povětrnostních podmínek je odtud výborná dohlednost (České Středohoří, Džbán, Doupovské hory ad.). Zvláště na jižním okraji PP je několik ohnišť a stop po táboření (pohozené odpadky, zlomy na mladých stromech), samozřejmě nepovoleném.

h) těžba nerostných surovin

V minulosti tento druh lidské činnosti lokalitu bezesporu negativně ovlivňoval. O míře ovlivnění je možné si vytvořit obraz i z některých prací, které s ochranou přírody zdánlivě nesouvisí. Tyto práce udávají, že původní hradiště, které využívalo celou plochu náhorní plošiny o výměře zhruba 6 ha, bylo nejruznějšími dobývkami a lomy zmenšeno o jednu třetinu. V území se nacházelo několik lomů a navíc je na plošině patrné ještě dalších 140 malých lomů a jam po těžbě kamene.

V současnosti k žádné těžbě na území přírodní památky nedochází a veškeré nové odkryvy je nutné přičíst povětrnostním podmínkám anebo amatérům, hledající zde paleontologické otisky.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Lesní hospodářský plán pro LHC 1283 (LČR, LS Klášterec nad Ohří): 2009 – 2018

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	1 Krušné hory
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	1283 / Klášterec nad Ohří
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	4,76
Období platnosti LHP (LHO)	1.1. 2009 – 31. 12. 2018
Organizace lesního hospodářství	Klášterec nad Ohří
Nižší organizační jednotka	Klášterec nad Ohří

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast:				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
2Z9	zakrslá buková doubrava	DB7, BK2, BŘ1, BO	4,76	100
Celkem				100 %

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Zkrat- ka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
BO	borovice lesní	+0	0		+5
Listnáče					
BK	buk lesní	0	0	0,96	20
DB	dub letní, zimní	4,76	100	3,33	70
BŘ	bříza bělokorá	+0	0	0,48	10
Celkem		4,76	100 %	-----	-----

Přílohy:

- lesnická mapa typologická 1:10 000 podle OPRL – příloha č. M4

2.4.2 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Předmětem ochrany je v PP Hradiště u Černovic denudační zbytek miocénních pánevních sedimentů, které vznikly prokřemeněním vrstev písků na okraji pánve. V pozdějším období, byla část křemenců tektonicky oddělena od pánevních sedimentů a vyzdvižena. Pod polohami sedimentů se nachází horniny krušnohorského krystalinika. Nejvýznamnější tato deska je na jižním okraji náhorní plošiny, kde díky lomové činnosti v minulosti vystupuje strmě nad okolní terén. Pod výchozy jsou rozsáhlé balvanité sutě z odlomených křemenců.

V křemencích lze najít četné otisky třetihorních rostlinných materiálů, především šišek borovic, listů a dalších částí dřevin

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Minulý plán péče nenavrhoval žádný ochrannářský zásah. Vzhledem k předmětu ochrany žádný ani nebyl třeba.

Předchozí plán péče navrhoval podrobnější paleontologický průzkum lokality. Podle Ústředního seznamu ochrany přírody nebyl takový průzkum dosud zpracován.

Pruhové značení na stromech na většině obvodu nejasné, zasluhující obnovu

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

V současnosti neexistuje reálná možná kolize, která by vyžadovala stanovování prioritních zájmů.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

Charakter ZCHÚ a předmět ochrany nevyžadují vymezování zásahů a opatření. Podobně není třeba vylišování dílčích ploch a to ani v samotné přírodní památce, ani v jejím ochranném pásmu.

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů
1	les ochranný	2Z (zakrslá buková doubrava)
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin		
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)	
2Z	DB 70 BK 20 BŘ 10 BO +/-0	
Porostní typ A		Porostní typ B
		Porostní typ C

porost s převahou dubu					
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
Vú (účelový jednotlivý výběr)					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
fyzický věk dožití, chránit i keře!	nepřetržitá				
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
samovolný vývoj s uplatněním přírodních procesů					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
přirozená obnova, podsadby cílových dřevin výjimečně možné (především u DB a BK)					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
maximální podpora přirozeného vývoje, minimalizace zásahů; podsadby dle cílové skladby					
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
-	-	-			
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
podpora přirozeného zmlazení v zastoupení cílové skladby					
Opatření ochrany lesa včetně doporučených technologií					
padlé stromy ponechat na místě do rozpadu					
Provádění nahodilých těžeb včetně doporučených technologií					
bez zásahu, mrtvé dřevo ponechat v porostu, možná podpora DB					
Poznámka					
ochrana před zvěří, která se zde koncentruje především v předjaří					

Přílohy:

- lesnická mapa typologická 1:10 000 podle OPRL – příloha č. M4

b) péče o útvary neživé přírody

Ochrana geologického a paleontologického fenoménu nevyžaduje žádná ochranná opatření.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy

Lesní porosty v současné době a stavu nevyžadují žádné speciální ochranné zásahy. Další viz. kap. 3.1.1

b) útvary neživé přírody

Plán péče nenavrhuje žádné speciální ochranné zásahy.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu se hospodáří běžným způsobem. Hospodaření v ochranném pásmu nemá zásadní vliv na předmět ochrany.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Vzhledem k mírnému rozporu v dostupných údajích (katastr nemovitostí vs. zřizovací výnos z roku 2000) se doporučuje provést v období platnosti plánu péče Záznam podrobného měření změn výtýčení území v terénu. Na dosažený stav se poté doporučuje ZCHÚ přehlásit.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Na základě ZPMZ a výtýčení území se doporučuje přehlásit PP na současný stav podle katastru nemovitostí.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejnosti

Pohyb veřejnosti v území není třeba omezovat nad rámec současně platného zřizovacího výnosu. Je však potřebné, aby území bylo namátkově navštěvováno strážní službou z důvodu nelegálního sbírání otisků.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Paleontologický a geologický fenomén lokality si zaslouží, aby vešel v širší povědomí veřejnosti. Ke zvážení se navrhuje vytvoření brožury, instalace infotabule u vstupu nebo jednoduché naučné stezky.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

O území chybí v současnosti ucelené odborné práce, především z oboru paleontologie. Vzhledem k charakteru území, především v jižní části (osluněné skalní výchozy, osypy a sutě) se doporučuje provedení entomologického průzkumu.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
zhotovení ZPMZ	-----	50000,-
vytýčení území	-----	50000,-
brožura	-----	10000,-
infotabule (grafické a truhlářské práce a osazení do terénu)	-----	20000,-
entomologický průzkum	-----	50000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	180000,-
Opakované zásahy		
obnova hraničního značení (1x za tři roky)	1500,-	4500,-
Opakované zásahy celkem (Kč)		4500,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	184500,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Bártová Z., Chvátal P., (1998): Plán péče o PP Hradiště u Černovic na období 1999-2008
Mackovčín P. (1999): Chráněná území ČR, Ústecko, sv. I, Praha
Michal I., Petříček V. eds. (1998): Péče ochráněná území II., Praha
Čtverák V., Lutovský M., Slabina M., Smejtek L. (2003): Encyklopedie hradišť v Čechách, Praha
Chytrý M., Kočí M., Kučera T., (2001): Katalog biotopů České republiky, Praha

4.3 Seznam používaných zkratk

ZPMZ	záznam podrobného měření změn
PP	přírodní památka
ZCHÚ	zvláště chráněné území
OPRL	oblastní plán rozvoje lesa
LHC	lesní hospodářský celek
LČR	Lesy České republiky
ONV	okrasní národní výbor

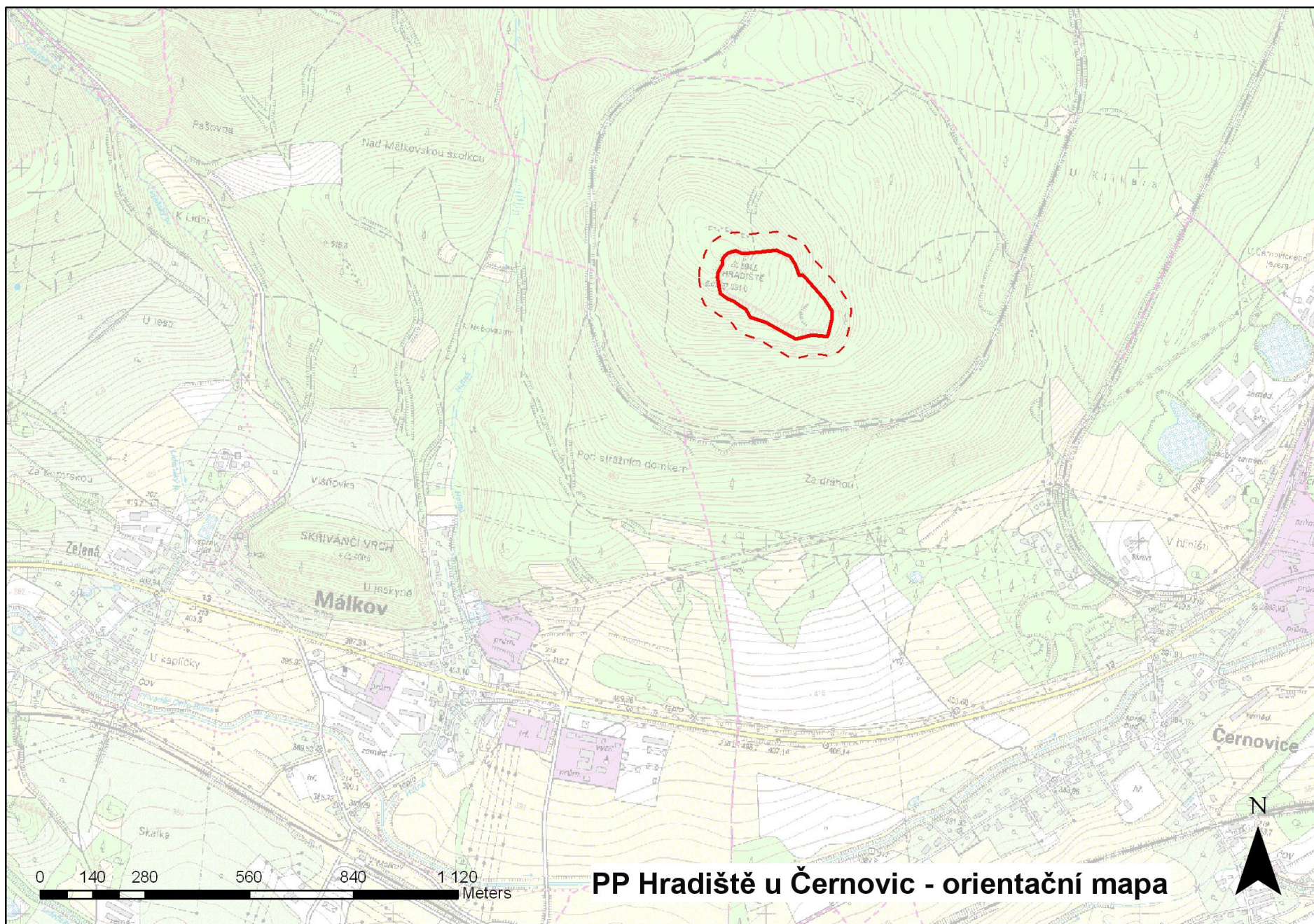
5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	2
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	5
3. Plán zásahů a opatření	8
4. Závěrečné údaje	11

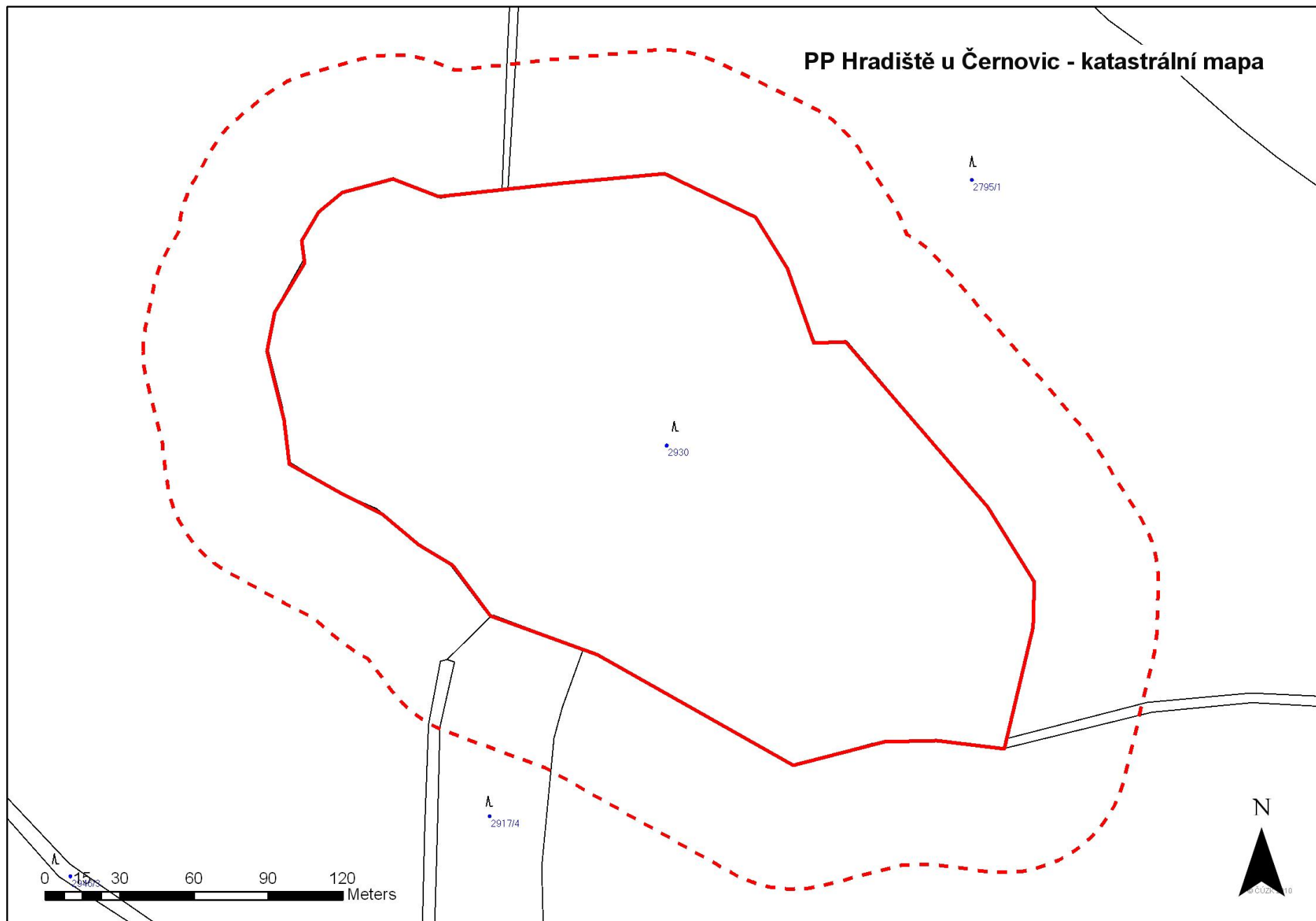
Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

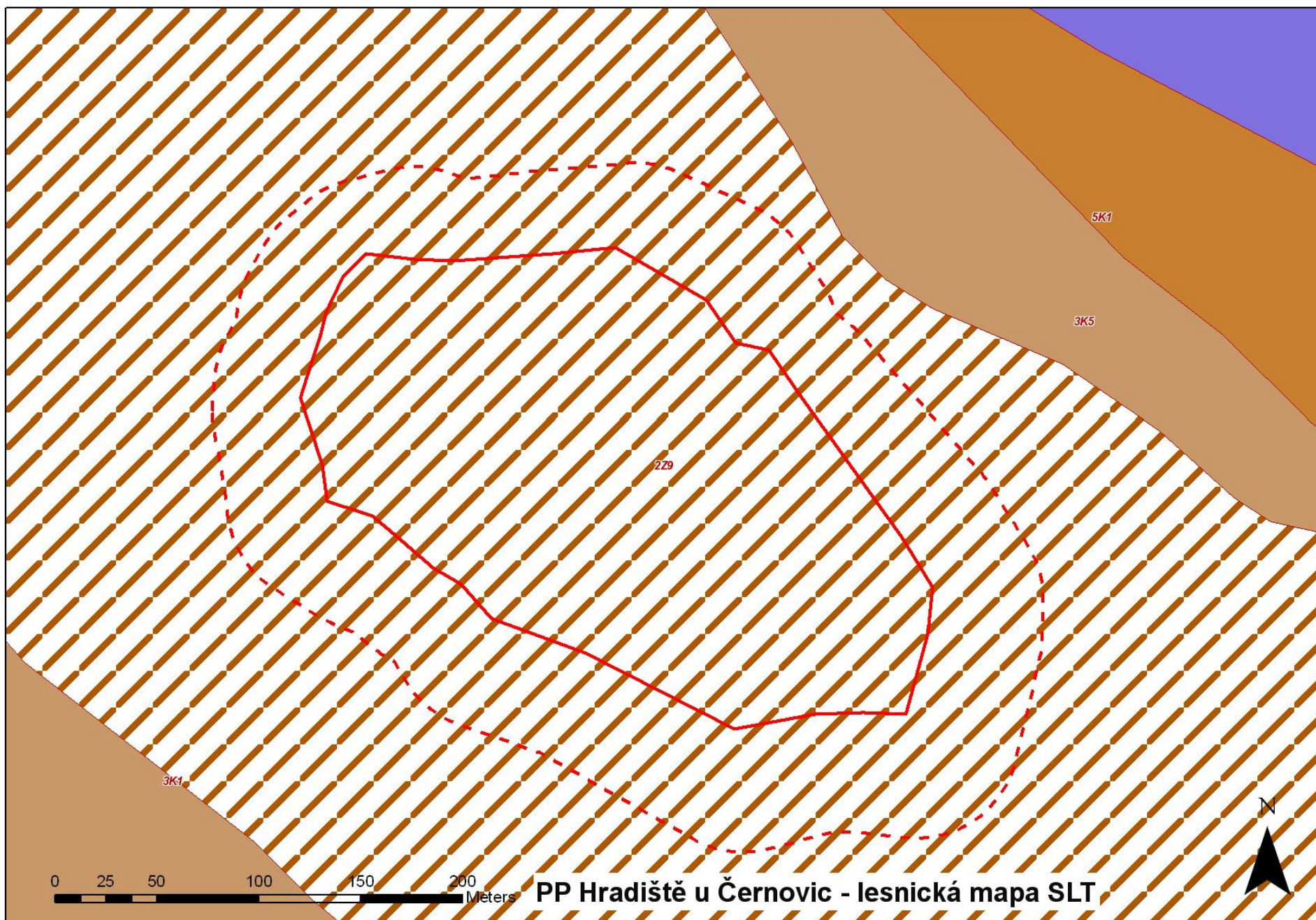
Mapy: **M1 - Orientační mapa s vyznačením území**
 M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma
 M3 - Lesnická mapa typologická
 M4 - Lesnická porostní mapa
 M5 - Ortofotomapa

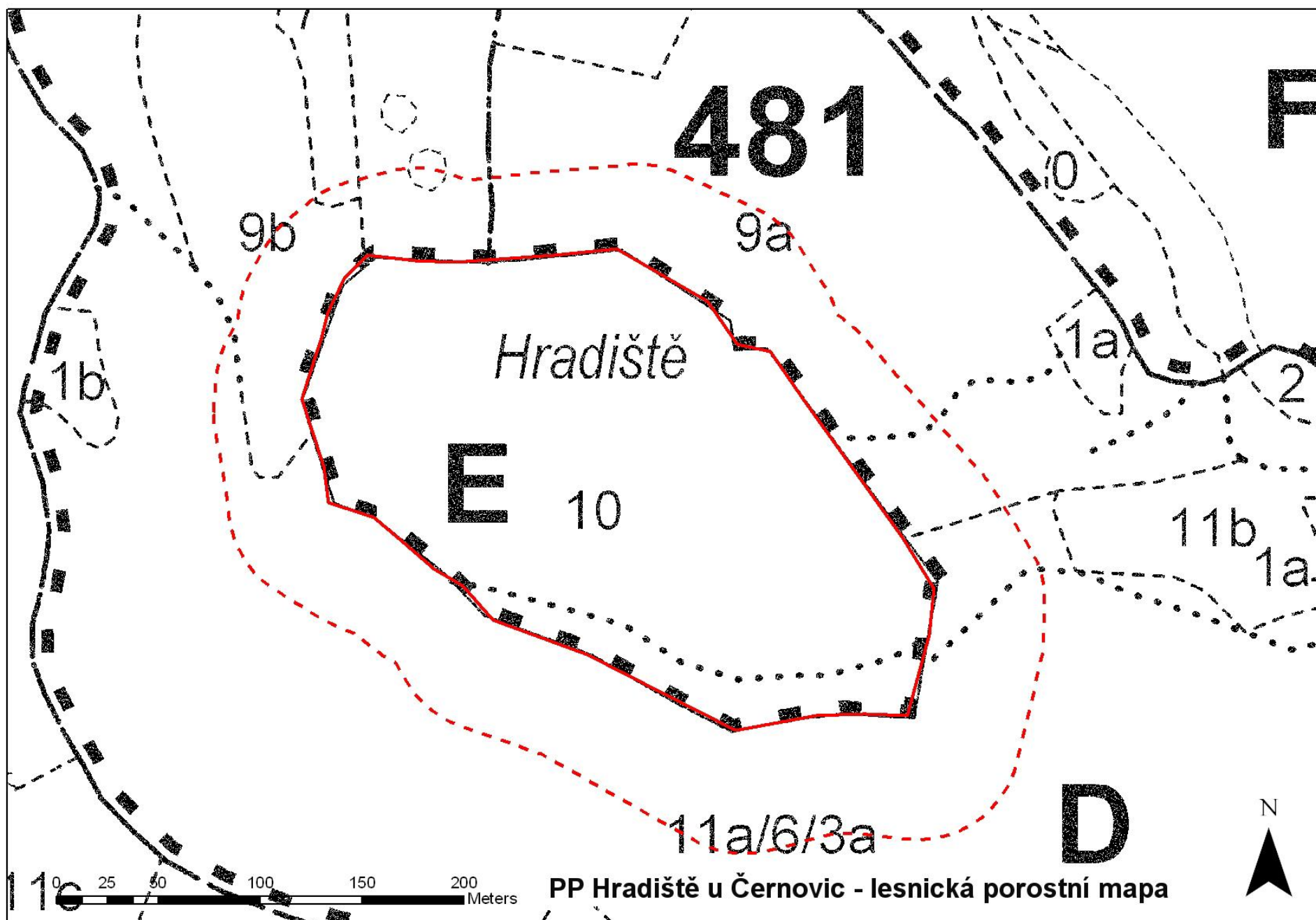
Fotografie: 1. Charakter PP Hradiště v místě vstupu po turistické značce od V
 2. Charakter PP Hradiště ve vrcholové části – místo výhledu
 3. balvanité sutě pod skalami na J okraji PP
 4. – 11. otisky fosilií
 12. charakter S okraje PP – okraj zakrslé doubravy
 13. erozně rozpadající se bloky v S části území
 14. pozůstatek valu hradiště v S části území

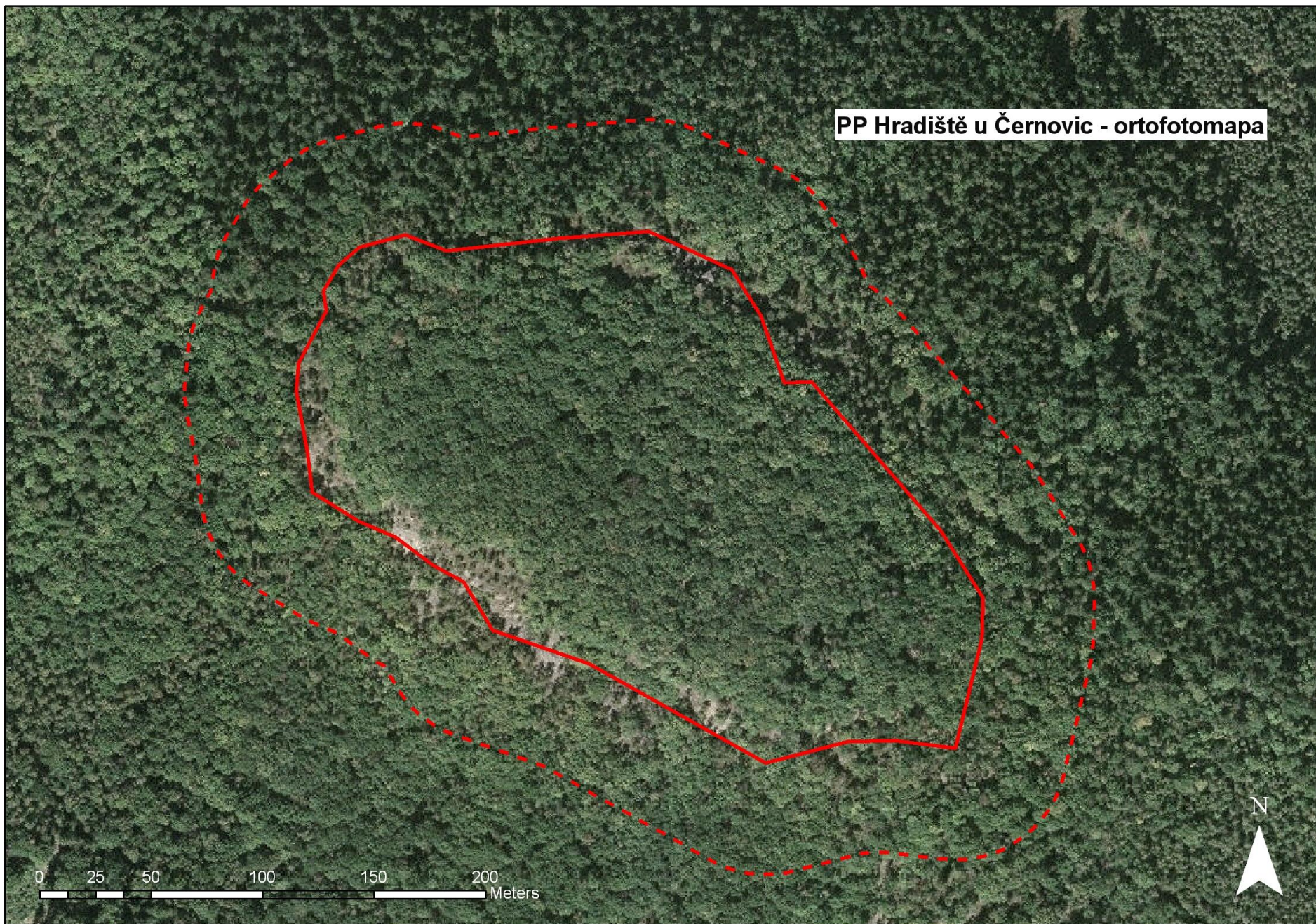
PP Hradiště u Černovic - katastrální mapa

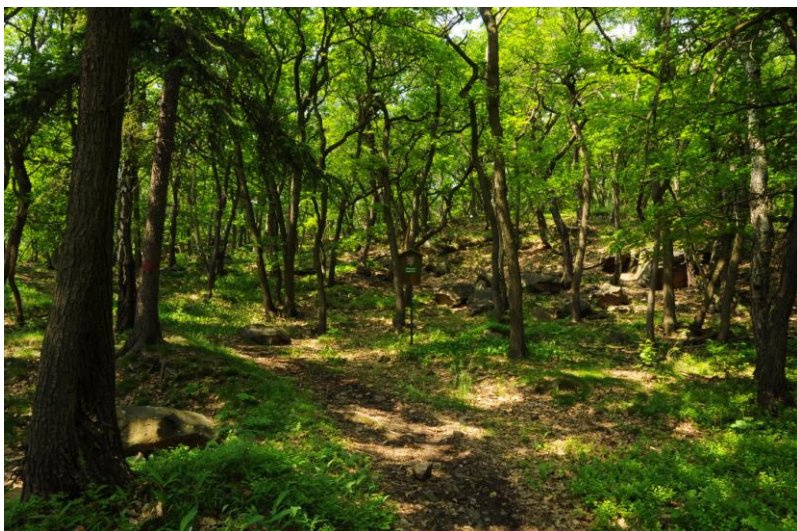

PP Hradiště u Černovic - ortofotomapa

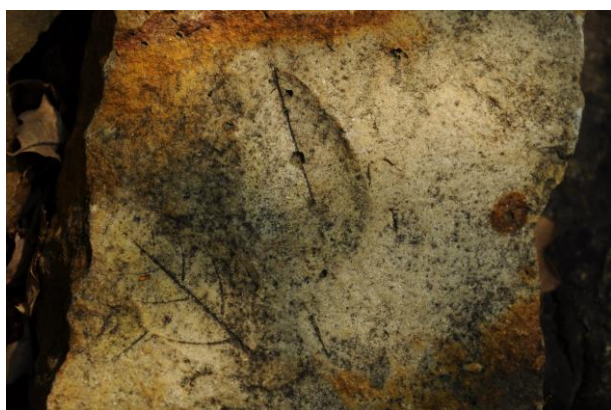
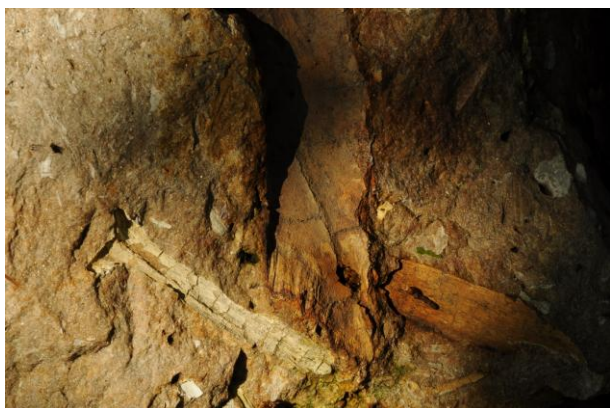
1. Charakter PP Hradiště v místě vstupu po turistické značce od V

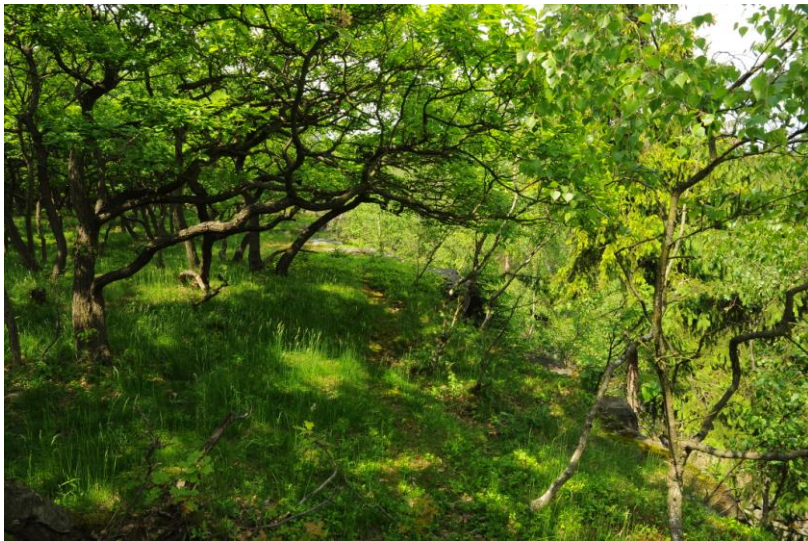
2. Charakter PP Hradiště ve vrcholové části – místo výhledu

3. balvanité sutě pod skalami na J okraji PP

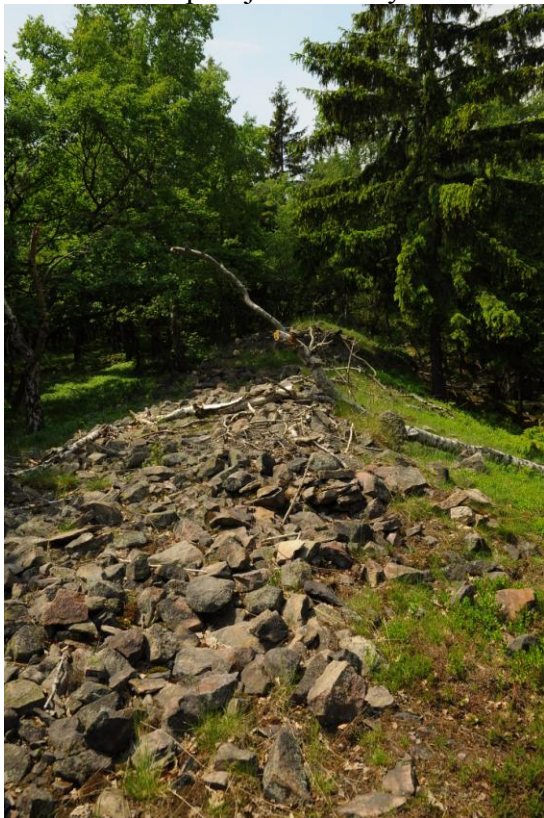
4 - 11. otisky fosilií

12. charakter S okraje PP – okraj zakrslé doubravy

13. erozně rozpadající se bloky v S části území

14. pozůstatek valu hradiště v S části území